

DOBRUCA ORTAOKULU

REHBERLİK SERVİSİ

ÖĞRETMEN BÜLTENİ NO :2

ERGENLERİN ÖĞRETMENİ OLMAK

Ergenlerle çalışmak çok zordur. Turnusol kağıdı gibidir ergenlik, deneme tahtasıdır, sabır testidir. Adını ne koyarsanız koyun karşınızda yetişkin ve çocuk arasında gidip gelen insanlar vardır fakat onlar da tam olarak kim olduklarını bilmez. Anlamsızca kendini yerden yere atanından tüm gün boyunca kimseyle konuşmadan günü kapatanına kadar geniş bir yelpazede kendilerini gösterirler. Gaddardırlar, acımasızdırlar, sürekli kavga ederler, sakardırlar, teknoloji bağımlıdırlar, öğretmenleri ve ebeveynlerini dinlememek için ellerinden geleni yaparlar vs. Liste ne kadar uzun değil mi?

O zaman, ergenlerle çalışmaktan çok daha zor olan şey nedir? Cevap çok basit. Ergenlerle eğlenmeden, zevk almadan çalışmak. Öğretmenlik deneyimlerim bana şunu gösterdi ki “evet çok zorlandım, evet hala bazen çileden çıkabiliyorum, evet zor bir grupta baş başayım fakat çok eğleniyorum ve bu yüzden hala kendimi genç hissediyorum.”

Bu süreçte zorlandığım anlarda referans noktası olarak hep kendi ergenlik dönemimi aldım. Zamanla keşfettiğim bir yöntem oldu bu. Hangi yaş grubuna girersem hafızamı zorlayacak ve o yaş grubundayken ders aldığım

öğretmenleri hatırlayacaktım. Ortaokul dönemi belki de ilkokul ya da lise kadar hatırlanamayacak bir geçiş evresi. Fakat sizden isteğim şu. Orta okul yıllarınıza gidin ve hangi öğretmeninizi hatırladığınıza bir bakın ve onu neden hatırladığınızı sorgulayın.

Ben de öyle yaptım, sorguladım. Tarih öğretmenimizin benim üzerimde önemli bir iz bıraktığını fark ettim. En çok onu hatırlıyordum. Diğer öğretmenlerim hafızamda belli belirsiz varken, o nasıl tüm canlılığıyla yerini koruyordu? İşte bulduğum cevaplar:

– Bizler için bir çivili tahta yapmıştı. Türkiye haritasında illerin üstünde çiviler vardı. O çivilere elektrik kablosunu dokundurup doğru ili bulunduğunuzda tahtanın üstündeki ampul yanıyordu. Başka hiçbir öğretmenimizin bizim için böyle çalıştığını görmemiştim.

– Ders aralarında çoğunlukla öğretmenler odasında değil koridordaydı. Yanına giderken yapay saygı hareketi olan ceket düğmesi ilikleyerek gitmezdik, rahat rahat sohbet etmeye giderdik.

– Derste örnekler verirken kendi deneyimlerinden ve geçmiş anılarından

bahsediyordu. Bizim için ulaşılmaz olan hayatını kapı deliğinden gözetlememize izin veriyordu.

Her hafızamı zorladığımda yeni anılar kafamda canlanıyor. Peki neden? Bizim hayatımıza bir şekilde dokunan bu öğretmenin ne günahı vardı? Neden diğer arkadaşları sadece yapmaları gerekeni yapıyordu da o ekstradan bir şeyler için çabalıyordu? Cevap çok basit. **Çünkü öğretmenliği içinden geldiği için yapıyordu mesleki zorunluluk için değil.** İçinden geldiği için bizimle eğleniyordu, başkalarına teşhir etmek için değil. İçinden geldiği için bize kızıyordu, başkaları da kızdığı için değil. İşte bu öğretmenim sayesinde çok önemli bir şey öğrendim. “İşimden” dolayı değil “içimden” geldiği için öğretmenim.

Ergenlerle çalıştığım yıllarda birçok durumla karşılaştım ve karşılaştığım problemlere kendi çözüm yöntemlerimi keşfederek ilerledim. Fakat nasıl faydalandığım konusu ayrı bir araştırmayı fazlasıyla hak ediyor.

İşte sizin için deneyimlerimden yola çıkarak derlediğim maddeler:

1) Rol yapmayalım, dürüst olup sözümüzü tutalım.

Sene başında öğrencilerinizle dürüstlük konusunda bir anlaşma yapın. Ne olursa olsun ilişkinizde dürüst olacağınızı söyleyin ve onlardan da aynı davranışı beklediğinizi belirtin. Tabi ki her şeyi sizinle paylaşmak istemeyeceklerdir. Böyle durumlarda dürüst davranıp “bu konuda konuşmak istemiyorum” deme hakkına da sahip olmalılar. Bunun için önce ilk adımı biz atmalıyız. Öğrencilerin bizim hakkımızdaki her türlü soruyu sormalarına izin verip sorularını cevaplayalım. “Nasıl olsa çocuk bunlar, nereden anlayacaklar?” demeyelim her şeyi çok rahat anlıyorlar ve beyaz yalanlar başladığında güven ortamı da zedelenmiş oluyor. Yalan söyleme ihtiyacı duymayan bir öğrenci yetiştirerek o öğrencinin gelişimine ne kadar önemli bir değer kattığımızı unutmayalım. Belli mi olur, belki bizim de hayatımız bu yönde değişmeye başlayacaktır.

2) Okul içinde ve dışında ulaşılabılır olalım, iletişim kuralım ve sosyal medyayı kullanalım.

21. yüzyıl becerilerinin en önemlilerinden birisi “iletişim” becerisiyken ve bunun için de birçok teknolojik araca sahipken öğrencilerle irtibatınızı hiç koparmayalım. İlişkimiz ilerlediğinde ve derinlik kazandığında bizim yönlendirmemize

daha çok ihtiyaç duyacaklardır. Onların dertlerini gerçekten önemseyeceksek dinleyelim. Aralarında problem yaşadıklarında kendi kendilerine çözmelerine teşvik edelim. Onlarla ilişkimizi sadece tek boyuta indirgemeyelim. Bizi sadece ders öğretmeni gibi görmesinler aksine izlediğimiz dizilerden, beğendiğimiz uygulamalardan, okuduğumuz kitaplardan bahsedebiliriz. Derste çok zorlanan bir öğrencinin bile iletişim kurduğumuzda ve aramızda bir bağ oluştuğunda sırf bu sayede derse ilgisinin daha da artacağını göreceğiz.

3) Adil, tutarlı ve kararlı olalım.

Bu üçlü bir arada değerlendirildiğinde özellikle sınıf yönetiminde istikrar oluşturmak için çok kilit kavramlar. Adil olmayı ele alalım. Bazı öğrencilerle iletişimimiz çok iyi olacaktır, bazıları ile ise zamanla oturacaktır. Öğrencilere davranışlarından dolayı verdiğimiz tepkiler (olumlu ya da olumsuz) akranları tarafından sıklıkla gözlemlenir. Öğrenciler, herhangi birisine sırf onunla iletişimimiz daha kuvvetli diye torpil geçtiğinizi hissedersen geçmiş olsun, bundan sonra işimiz zor. Tutarlı olmak da önemli bir nokta. Bir gün sergilediğimiz bir davranışın ertesi gün tersini uygulamayalım. Örneğin sınıfça “Söz isterken el kaldıracamız” şeklinde bir kural koyduysak ve biz el kaldırmadan cevap vermek

isteyen bir öğrenciye bir kereliğine bile söz verirse, tutarsızlık başlar ve bir geçmiş olsunu daha hak ederiz. Son olarak kararlılığın da çok önemli bir nokta olduğunu söyleyebiliriz. Aldığımız bir kararı uygulama noktasında pes etmemek ve sonuna kadar aynı şekilde gitmek önemlidir. Örneğin ödev kontrolünü düzenli yapacağını söyleyen öğretmen bir değişiklik yapılacağını bildirene kadar uygulamayı devam ettirmede istekli olmalıdır. Aksi taktirde öğrenci de ödevini istediği zaman gösterme hakkını elinde saklı tutar, haklıdır da. Tüm bunları düşündüğümüzde ise bir sonuca varabiliriz. Çok ütöpik düşünmeyip tutabileceğimiz sözler verelim ve uygulayabileceğimiz kurallar koyalım.

4) Ne olursa olsun mizah duygumuzu kaybetmeyelim.

Mizahın gücünü belirtmeye gerek bile yok. Yeri geldiğinde çok sert bir kaya gibi olabilir, bazen de iletişim kurmamızda etkili bir yöntemdir. Mizahın bu gücünden faydalanalım. Zaman zaman öğrencilerimize vereceğimiz bir uyarıyı ironi yoluyla söylemek çok daha etkili olabilecektir. Özellikle ergenlerde soyut düşünme bu dönemde geliştiğinden mizah yapma becerileri de gelişim gösterecektir. Mizahi bir üslup benimseyip derse güler yüzle

girelim. Onların mizah duygularının da olumlu yönde şekillenmeye başladığını göreceksiniz.

5) Sıra dışı dersler tasarlayalım.

Dersleriniz için ayrıntılı planlama yapalım. Ders içeriğinizi farklılaştırın, farklı öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurmakta büyük fayda var. Konuyu işlerken bambaşka yöntemler düşünüp ve uç fikirleri göz ardı etmeyelim. Kendimizi sadece sınıf alanı içerisinde hapsedilmiş gibi hissetmeyelim. Teknolojiyi etkin bir şekilde kullanıp onun sınırsız dünyasıyla hayal gücümüzü birleştirebiliriz. (Videolar çekmek, animasyonlar tasarlamak, canlı skype bağlantıları kurmak vs.) Unutmayalım ki değişim çok hızlı ve onların geleceğini öngörmek eskiye nazaran çok daha zor. O yüzden değişime ayak uydurma becerisi tüm becerilerin üstünde konumlanıyor. Biz kendimizi sürekli yenilenmeye açık görmüyorsanız zaten onların bu beceriyi kazanmalarında yardımcı olmanız da imkânsız hale gelecektir.

6) Onlardan bir adım önde olup onlardan bir şeyler öğrenmeye de açık olalım.

Her ne kadar dijital çağda öğretmenin rolünün azaldığı söylene de ben aksine arttığını fakat işlevinin değiştiğini düşünüyorum. Öğrencilerin yeniliklere adapte olması bizden çok daha hızlı

bir şekilde gerçekleşiyor. Onlara bir şeyler katabilmek için onlardan önde olmalıyız. Kendi branşımız dışında bizden alabilecekleri pek bir şey yoksa iletişimi de tercih etmeyeceklerdir. Her öğrenciden öğrenebileceğimiz mutlaka çok şey vardır. Öğrenmek istersek tabi ki...

7) Zorbalık ve öğrenci hakları konusunda hassasiyetimizi hissettirelim.

Bu yaş grubu ergenliğin verdiği hormonal değişimlerle birlikte birçok beklenmedik davranışta bulunabilir. Bunlar zaman zaman öfkeyi kontrol edememe, duygu boşalmaları, sakarlık, enerji fazlalığı şeklinde ortaya çıkabiliyor. En çok dikkat edilmesi gereken davranış biçimi ise zorbalıktır. Vicdan kavramının yavaş yavaş oturmaya başladığı bu dönemde zorbalık konusunda çok hassas olmamız gerekir. Kesinlikle taviz verilmemeli önlemek için öğrencilerle konuşulmalıdır. Bu dönem yaşanan zorbalık deneyimlerinin hem uygulayan hem de maruz kalan açısından hayatının bundan sonraki dönemleri için kalıcı olumsuz davranışa yol açma ihtimali yüksektir. Görmezden gelmek en kolayıdır, zor olanı yapalım ve onların hayatlarında iz bırakalım.

8) Hata yapmaktan korkmamayı öğretelim ve onların yanında hata yapalım.

Her ne kadar yeni çağın becerileri arasında

denemek, yanılmak, hata yapmak ve hatalarından ders çıkarmak olsa da klişe algıyla hareket eden birçok öğretmen ve veliler sebebiyle öğrenciler bu konuda takıntılı hale gelebiliyorlar. Öğrencilerin yapabildiklerine değil yapamadıklarına odaklanan bir eğitim sistemiyle ancak onlarda bezginlik ve memnuniyetsizlik yaratabiliriz. Kaçımız “25 soruda 4 yanışı var” yerine “25 sorunun 21’i doğru” ifadesini kullanıyor? Çoğunlukla öğrenciler kullanıyor ve aslında bize verdikleri mesaj da şu: “Yapabildiklerime odaklan.” Öğrencilerin hataları olduğunda bunu doğal bir süreç gibi algılamaları gerekir. Hata yapmaktan korkan ve yeri geldiğinde yaptırımla da karşılaşan çocuk garantici davranacaktır. Hayatta da önüne çıkan fırsatlarda sadece yapabileceğini düşündüklerini yapmaya çalışacak, diğerlerini yapmaktan kaçacaktır. Mücadele ruhu arka planda kalacaktır. Halbuki tüm yaratıcı ürünler hata yapmaktan korkmadan, yılmadan çalışanlardan çıkmaktadır. Biz de öğrencilerimizin yanında hata yapmaktan çekinmeyelim. Hatta hata yaptığımızda geri dönüp hatamızın nerede olduğunu sesli düşünerek keşfedersek onlara bir yöntem bile sunmuş olursunuz.

9) Veli ile iletişim kanallarını açık tutalım.

Dürüstlük konusunda öğrencilerle nasıl bir anlaşma yaptıysak veliyle ilişki kurarken de buna dikkat edelim. Önemli olan öğrencinin gelişimi olduğu için “aslında potansiyel var ama çalışmıyor.” “dikkat dağınıklığı var” gibi genel geçer cümlelerle geçiştirme tespitlerde bulunmaktan kaçınmak gerekiyor. Unutmayalım ki ergenlik konusunda bu konuda uzman olmayan bir veliye göre elimizde çok daha fazla veri var. Özellikle ilk çocuğunun ergenliğini yaşayanlar bu konuda bizden çok daha tecrübesizler. Bu konuda onlara destek olmak, onlarla sık sık iletişim kurmak birlikte hareket etmek öğrencinin pozitif davranış geliştirmesinde etkili olacaktır. Hatta zaman zaman ergenlikle ya da eğitimle ilgili yazıları paylaşabileceğimiz ve tartışabileceğimiz bir platform oluşturmamız işinizi daha da rahatlatacaktır. İşi daha da ileri götürüp onlara da ödevler verebilir, mesleklerini tanıtımları için okula davet edebilir ve veli-öğrenci ortak projeleri bile tasarlayabiliriz. Öğrenme sürecine öğrenci dışında veli ve öğretmenin de dahil olması etkili bir deneyim olacaktır.

Sadede gelecek olursak, artık yeni çağın “yeni tür” ergenleriyle çalışan bizlere çok iş düşmektedir. Unutmayalım ki onlar bu dönemde hormonlarıyla da mücadele içerisinde. Bu süreci daha az hasarla atlattıkları hepimizin elinde. İşte bu yüzden öğretmenlik zor ve severek yapılması gereken bir meslek. “Çocukluk yapma!” cümlesine inat “çocukla çocuk olmamız” dileğiyle...

Kaynak :

<https://www.egitimpedia.com/ergenlerle-bas-etmek-icin-9-oneri/yazar:eserdilsöz>